

این حوادث برای جمهوری اسلامی بی سابقه نبود؛ از اوّل انقلاب بارها از این حوادث برای کشور رخ داده؛ علاوه بر جنگ تحمیلی هشت ساله، فتنه‌انگیزی‌ها، کشاندن افراد سست‌عنصر در مقابل ملت، فتنه‌های گوناگون نظامی، سیاسی، امنیتی و غیره، کودتا و امثال اینها رخ داده؛ اما جمهوری اسلامی بر همه‌ی اینها فائق آمد؛ جمهوری اسلامی توانست همه‌ی توطئه‌های دشمن را با تحمل سختی‌هایش خنثی کند، و توانست بر همه‌ی دشمنان در این زمینه‌ها فائق بیاید. ۱۴۰۴/۰۵/۰۷

▼ گزارش روز

بازی تکراری غرب

نشست شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در وین در شرایطی آغاز شده است که آمریکا و تروئیکای اروپایی بار دیگر تلاش می‌کنند با تصویب قطعنامه‌ای جدید فشار سیاسی بر کشورمان را افزایش دهند؛ اقدامی که در صورت تحقق، می‌تواند پرورنده هسته‌ای ایران را یک گام دیگر به سمت شورای امنیت سازمان ملل سوق دهد؛ با این حال، آنچه در این میان اهمیت دارد این است که اختلاف موجود بیش از آنکه ناشی از یک مسئله فنی باشد، به نحوه برخورد سیاسی غرب با برنامه هسته‌ای کشورمان بازمی‌گردد.

بر اساس دستور کار اعلام‌شده اجرای توافق‌نامه پادمان‌های ان پی تی و موضوعات مرتبط با قطعنامه‌های شورای امنیت درباره ایران در دستور کار نشست قرار دارد. آمریکا، انگلیس، فرانسه و آلمان نیز برای تصویب قطعنامه‌ای تازه علیه ایران تلاش می‌کنند؛ در حالی که کشورمان بارها تأکید کرده است مسیر فشار و تهدید راه حل اختلافات موجود نیست.

اسماعیل بقائی، سخنگوی وزارت امور خارجه، در واکنش به این رویکرد تصریح کرد که پیش‌نویس قطعنامه بر اساس گزارش رافائل گروسی تهیه شده و غرب هر زمان در مسیر سیاسی با مشکل مواجه می‌شود به آژانس متوسل می‌شود؛ او این روند را نشانه‌ای از «بدنیتی» فلسط و تأکید کرد ایران در برابر هر اقدام جدید، تدابیر لازم را اتخاذ خواهد کرد.

یکی از محورهای اصلی اختلاف نیز به دسترسی بازرسان آژانس و نحوه راستی‌آزمایی وضعیت تأسیسات هسته‌ای ایران مربوط است. کشورمان با توجه به آسیب‌های واردشده به برخی تأسیسات در جریان جنگ ۱۲ روزه، بر ضرورت تعیین سازوکارهای جدید برای بازرسی تأکید دارد. در مقابل، آژانس خواهان اطلاعات و دسترسی‌هایی است که امکان ارزیابی وضعیت برنامه هسته‌ای ایران را فراهم کند.

در این میان، استدلال غرب به گزارش‌های آژانس نیز در حالی صورت می‌گیرد که حتی رافائل گروسی درباره برخی ادعاهای مطرح‌شده، از جمله فعالیت احتمالی در کوه کلنگ، بر نود شواهد بسیار محکم برای تأیید آن تأکید کرده است.

از منظر حقوقی نیز ایران معتقد است چارچوب زمانی قطعنامه ۲۲۳۱ به پایان رسیده و تلاش برای احیای قطعنامه‌های پیشین شورای امنیت، مبنای حقوقی قابل انکالی ندارد. بنابراین، مسیر پیش روی نشست وین بیش از هر چیز به انتخاب غرب میان فشار و دیپلماسی بستگی دارد.

اگر آمریکا و اروپا بار دیگر مسیر تقابل را انتخاب کنند، مسئولیت پیامدهای آن نیز بر عهده همان طرف‌هایی خواهد بود که به جای استفاده از فرصت گفت‌وگو، ابزار فشار را ترجیح دادند. با وجود این، هنوز امکان تعدیل قطعنامه، ادامه مذاکرات و بازگشت پرورنده به مسیر فنی وجود دارد. وین اکنون در برابر یک انتخاب روشن قرار گرفته است: ادامه دیپلماسی یا حرکت به سوی افزایش تنش و انتقال پرورنده به نیویورک.

■ بهرام بختیاری

▼ خبر ویژه

ایران از جنگ قوی‌تر خارج می‌شود

نشریه تحلیلی چینی «یواس‌چاینا فوکوس» در مطلبی به قلم «ژانگ ژیشین» با اشاره به جنگ افروزی آمریکا علیه ایران، نوشت که رویکرد دونالد ترامپ با بداهه‌پردازی، پیام‌های متناقض و فقدان برنامه‌ریزی راهبردی منسجم همراه بوده و این جنگ ضعف‌های عمیق سیاست‌گذاری او را آشکار کرده است. این نشریه با اشاره به ناهماهنگی شدید در دولت ترامپ نوشت که کاخ سفید حتی درباره اهداف جنگ اجماع ندارد و مواضع ترامپ با معاونش در تعارض است؛ به گونه‌ای که ترامپ «جلوگیری از دستیابی ایران به سلاح هسته‌ای» را هدف شماره یک خوانده، اما معاون او «کاهش قیمت سوخت» را هدف اصلی جنگ اعلام کرده است. به نوشته این تحلیلگر چینی، ترامپ چهار توجیه ادعایی برای تجاوز به ایران مطرح کرد، اما این جنگ تاکنون به هیچ‌یک از اهداف اعلام‌شده نرسیده و در عوض با نشان دادن تاب‌آوری ایران، موقعیت این کشور را در منطقه تقویت کرده است. نویسنده تأکید کرد که شاید مخرب‌ترین افشاگری، فقدان راهبرد خروج از بحران باشد؛ ترامپ ابتدا مدعی شد جنگ «چند هفته» طول می‌کشد، اما شش ماه بعد، بدون مسیر روشنی به سمت خروج ادامه دارد. این نشریه همچنین نوشت که جنگ ایران پیامدهای عمیقی برای ترامپ داشته و با نزدیک شدن به انتخابات میان‌دوره‌ای، به کاهش محبوبیت او دامن زده و قیمت بالای بنزین، فشار اقتصادی را برای رأی‌دهندگان تشدید کرده است. ژانگ ژیشین خاطرنشان کرد که «باتلاق جنگ ایران»، دستورکار گسترده‌تر سیاست خارجی ترامپ را متوقف کرده و پنتاگون با سرعت سرسام‌آوری مهمات خود را مصرف کرده است. نشریه چینی در پایان نتیجه‌گیری کرد که جنگ ایران نتایجی معکوس داشته و قدرت ایران بر تنگه هرمز را به «هرم فشار ملموس و پایدار» تبدیل کرده و برداشت جهانی از ضعف آمریکا، وجهه این کشور را به شدت تضعیف خواهد کرد.

▼ حرف روز

راه عبور از بحران ناترازی انرژی

ناترازی انرژی در ایران طی سال‌های گذشته به تدریج از یک مشکل قابل مدیریت به چالشی جدی برای اقتصاد و زندگی روزمره مردم تبدیل شده است. این مسئله در سال‌های اخیر، به‌ویژه با افزایش مصرف و کاهش توان تولید، ابعاد گسترده‌تری پیدا کرده و بخش‌های خانگی، صنعتی، کشاورزی و خدماتی را تحت تأثیر قرار داده است. اهمیت موضوع زمانی بیشتر آشکار می‌شود که ایران با برخورداری از ذخایر قابل توجه نفت و گاز، همچنان با مشکل تأمین پایدار انرژی مواجه است.

یکی از مهم‌ترین عوامل ناترازی، رشد مصرف است. افزایش توسعه فعالیت‌های اقتصادی، کوچک‌تر شدن خانوارها و افزایش وابستگی بخش خانگی به انرژی، موجب شده رشد تقاضا از میزان پیش‌بینی‌شده فراتر رود. در کنار آن، کاهش ظرفیت تولید و فرسودگی بخشی از زیرساخت‌ها، فاصله میان عرضه و تقاضا را بیشتر کرده است.

تحریم‌ها نیز در این میان نقش مهمی داشته‌اند. محدودیت در جذب سرمایه خارجی، دسترسی دشوار به فناوری‌های روز و مشکلات تأمین تجهیزات، روند توسعه زیرساخت‌های انرژی را با مانع روبه‌رو کرده است. البته توان فنی و مهندسی کشور در سال‌های گذشته رشد کرده و بخش قابل توجهی از تجهیزات بومی‌سازی شده، اما فاصله فناوری و کمبود سرمایه همچنان یکی از موانع اصلی توسعه صنعت انرژی است.

وابستگی شدید به سوخت‌های فسیلی و سهم پایین انرژی‌های تجدیدپذیر نیز از دیگر مشکلات ساختاری است. ایران با برخورداری از ظرفیت بالای تابش خورشیدی، می‌تواند بخشی از نیاز خود را از انرژی خورشیدی تأمین کند. کاهش چشمگیر هزینه احداث نیروگاه‌های خورشیدی در سال‌های اخیر، فرصت مناسبی برای تغییر تدریجی سبد انرژی کشور ایجاد کرده است. در کنار این عوامل، پایین بودن سرمایه‌گذاری در بخش بالادستی، مشکلات همکاری دولت و بخش خصوصی، بی‌ثباتی برخی مقررات و سیاست‌های پراکنده نیز به افزایش مصرف و کاهش انگیزه سرمایه‌گذاری منجر شده است. کاهش منابع آبی و افت تولید نیروگاه‌های برق‌آبی نیز فشار مضاعفی بر شبکه برق وارد کرده است. راهکار مقابله با این وضعیت، صرفاً افزایش تولید نیست. اصلاح الگوی مصرف، ارتقای بهره‌وری، کاهش هدررفت، توسعه انرژی خورشیدی و هسته‌ای، ایجاد ظرفیت ذخیره‌سازی، اصلاح تدریجی یارانه‌ها و فراهم کردن زمینه مشارکت بخش خصوصی باید همزمان دنبال شود. در این میان، مجموعه‌های نظامی و وزارت دفاع نیز می‌توانند با استفاده از ظرفیت پادگان‌ها، مراکز صنعتی و دانشگاهی برای توسعه نیروگاه‌های خورشیدی و همچنین سرمایه‌گذاری در فناوری‌های ذخیره انرژی، بخشی از بار این مسئله را کاهش دهند.

ناترازی انرژی در نهایت یک مسئله چندبعدی است که حل آن به تصمیم‌های مقطعی محدود نمی‌شود. ترکیب سرمایه‌گذاری، اصلاح مصرف، توسعه فناوری، کاهش موانع اقتصادی و استفاده از ظرفیت‌های موجود کشور می‌تواند مسیر حرکت از مدیریت بحران به سمت ایجاد یک نظام انرژی پایدار را هموار کند.

■ علی قاسمی

تضعیف مقاومت عراق، پروژه‌های برای ضربه به محور مقاومت است

مهدی کعبی، عضو جنبش النجبا عراق، تأکید کرد که تضعیف مقاومت در عراق بخشی از پروژه‌های گسترده‌تر برای ضربه به محور مقاومت در لبنان، غزه، یمن و ایران است. وی با بیان اینکه عراق از تحولات منطقه‌ای و بین‌المللی جدا نیست، گفت: «تصمیم سیاسی در عراق تحت تأثیر فشارهای سیاسی، اقتصادی و امنیتی آمریکا قرار دارد.» کعبی افزود که پروژه آمریکا بر عادی‌سازی روابط استوار است و مقابله با آن به «یک پروژه اسلامی مقاومتی» نیاز دارد که با اشغالگری و نفوذ آمریکا مخالفت کند. عضو جنبش النجبا با اشاره به تصمیم‌گیری در عراق، گفت که این تصمیم بر عهده نخست‌وزیر و با در نظر گرفتن ملاحظات گروه‌های مختلف است و نمی‌توان آن را به یک طرف واحد محدود کرد. وی درباره سلاح مقاومت تأکید کرد: «سلاح مقاومت تحویل داده نخواهد شد، اما می‌توان موضوع ساماندهی آن و مدیریت پرونده امنیتی را از طریق گفت‌وگوی عراقی بررسی کرد.» کعبی با اشاره به خروج نیروهای آمریکایی گفت: «درباره خروج نیروهای آمریکایی بدون اعمال فشار واقعی تردید داریم» و افزود که «همی‌شود آمریکایی‌ها از راهی خارج شوند و دوباره از طریق نفوذ سیاسی، امنیتی یا اقتصادی از راه دیگری بازگردند، درحالی که حاکمیت عراق خط قرمز است.» وی میزان فشار آمریکا بر نیروهای سیاسی عراق را ۹۹ درصد دانست و تأکید کرد که ثبات عراق با خروج آمریکا محقق می‌شود، چراکه حضور واشنگتن وضعیت سیاسی و امنیتی کشور را مختل کرده و مانع تحقق حاکمیت می‌شود. کعبی با اشاره به حملات ایران به خاک عراق، گفت که این حملات با سازمان‌های جدایی‌طلب مسلح در مرزها مرتبط است و حفاظت از مرزها وظیفه دولت مرکزی است. وی در پایان تصریح کرد که گروه‌های مقاومت، متحد جمهوری اسلامی و بخشی از محور مقاومت هستند و «در صورت بازگشت جنگ، از خود و متحدانشان دفاع خواهند کرد» و سلاح مقاومت پروژه‌ای برای دفاع از عراق و حاکمیت آن در برابر اشغالگری و تهدیدهاست، نه برای مقابله با روند سیاسی یا عراقی‌ها.

جنگ لفظی وزیر صهیونیست با سفیر انگلیس

بترال اسموتریچ، وزیر دارایی رژیم صهیونی، در اقدامی نمایشی و با انتشار پیامی در شبکه اجتماعی «ایکس»، خواستار اخراج فوری «دیوید کواری» سفیر انگلیس از فلسطین اشغالی شد و نوشت: «همین امشب سفیر بریتانیا را اخراج کنید! قیمومت بریتانیا در اسرائیل به پایان رسیده است.» این وزیر صهیونیست در ادامه ادعاهای خود مدعی شد که «ما زیر پای یک دولت یهودستیز و کشوری که توسط اسلام افراطی فتح شده و سعی دارد با حمله به یهودیان و اسرائیل خود را از زوال اقتصادی و اجتماعی نجات دهد، لگدمال نخواهیم شد.» این اظهارات در حالی مطرح می‌شود که رسانه‌های انگلیسی از برنامه «دوارد میلیبند» وزیر خارجه این کشور برای اعلام «تنظیم مجدد» روابط با رژیم صهیونی خبر داده‌اند که شامل حمایت از راهکار دو دولتی، دفاع از حقوق مردم فلسطین و تأکید بر احترام به قوانین بین‌المللی خواهد بود. بر اساس این گزارش‌ها، طرح جدید انگلیس همچنین ممنوعیت تجارت برخی کالاها و خدمات از شهرک‌های صهیونی واقع در کرانه باختری اشغالی را در نظر خواهد گرفت که نشان‌دهنده تغییر رویکرد لندن در قبال سیاست‌های رژیم صهیونی است. این تنش‌های دیپلماتیک در حالی بالا گرفته که روابط رژیم صهیونی با بسیاری از کشورهای اروپایی به دلیل ادامه جنگ در غزه و افزایش خشونت‌ها در کرانه باختری، با چالش‌های جدی مواجه شده است.

مسابقه تسلیحاتی در اروپا؛ نوبت به سوئد رسید

دولت سوئد از امضای قراردادی به ارزش ۷۲۹ میلیون دلار با شرکت آمریکایی لاکهید مارتین برای خرید حدود ۱۰ سامانه راکت‌انداز پیشرفته هایمارس (HIMARS) خبر داد که تحویل آن از سال ۲۰۲۷ آغاز خواهد شد و مهمات مورد نیاز نیز توسط شرکت سوئدی ساب و با همکاری لاکهید مارتین در داخل سوئد تولید می‌شود. این خرید تسلیحاتی تنها چند روز پس از امضای قرارداد ۴٫۳ میلیارد یورویی سوئد با گروه صنایع دریایی فرانسه برای خرید چهار ناوچه پیشرفته انجام می‌شود که بزرگترین شناورهای جنگی تاریخ نیروی دریایی سوئد خواهند بود و از سال ۲۰۳۰ به این نیرو ملحق می‌شوند. تحلیلگران نظامی این قراردادهای پی‌درپی را نشانه‌ای آشکار از تشدید مسابقه تسلیحاتی در قاره اروپا ارزیابی می‌کنند و می‌گویند نگرانی‌های امنیتی کشورهای حوزه دریای بالتیک، به ویژه پس از جنگ اوکراین، به بالاترین سطح خود رسیده و کشورهای اروپایی در تلاش هستند تا با افزایش توان دفاعی خود، در برابر تهدیدات احتمالی آمادگی بیشتری داشته باشند. این قراردادها در حالی امضا می‌شود که سوئد پس از پیوستن به ناتو، سرمایه‌گذاری گسترده‌ای در حوزه تسلیحات نظامی آغاز کرده و این خریدها بخشی از برنامه جامع نوسازی نیروهای مسلح این کشور محسوب می‌شود.

▲ اسماعیل بقایی، سخنگوی وزارت خارجه، حمایت کانادا از جنگ اقتصادی آمریکا علیه ایران را محکوم کرد و گفت: «کانادا نمی‌تواند هم خود را منادی صلح و حقوق بین‌الملل معرفی کند و هم از تجاوز نظامی آمریکا حمایت کند.» وی افزود: «اگر مسئله واقعاً آزادی کشتیرانی است، چرا کانادا به جای مطالبه توقف جنگ، از تروریسم اقتصادی آمریکا حمایت می‌کند؟» بقایی این اقدام را «سردرگمی راهبردی و تسلیم در برابر قلدری» خواند و تصریح کرد: «این انتخاب حتی خود کانادا را بیشتر در معرض تعرض‌ها و باج‌خواهی‌های آمریکا قرار خواهد داد.» وی تأکید کرد این رویکرد نه دیپلماسی است و نه حکمرانی مسئولانه.

▲ کانادا اعلام کرد تعرفه‌های تلافی‌جویانه علیه واردات آمریکا از امروز اجرایی می‌شود. این تعرفه‌ها تا سقف ۵۰ درصد بر کالاهای آمریکایی به ارزش حدود ۲۰ میلیارد دلار اعمال خواهد شد و شامل فولاد، آلومینیوم، لوازم خانگی، تجهیزات کشاورزی و الکترونیک می‌شود. این اقدام پس از شکست مذاکرات تجاری واشنگتن و اتاوا انجام می‌شود. آمریکا ماه گذشته تعرفه‌های مشابهی بر محصولات کانادایی از جمله چوب‌هاکی، مبل‌مان و عسل وضع کرده بود. پیشتر ترامپ از شرکت‌های کانادایی خواسته بود فعالیت خود را به آمریکا منتقل کنند.

▲ سخنگوی صنف جایگاه‌داران سوخت از تغییر شیوه نمایش نرخ سوخت در نمایشگر جایگاه‌ها خبر داد و گفت: «با توجه به افزایش نرخ سوخت از ۵ هزار به ۱۰ هزار تومان، برای جلوگیری از تعویض نمایشگرها، نرخ‌ها با یک صفر کمتر نمایش داده می‌شوند.» وی افزود: «در حال حاضر سه نرخ ۱۵۰۰، ۳۰۰۰ و ۵۰۰۰ تومان وجود دارد و نرخ ۵ هزار تومانی پس از ساعت ۱۲ شب به ۱۰ هزار تومان افزایش می‌یابد.» بر این اساس، نرخ‌ها به صورت ۱۵۰، ۳۰۰، ۵۰۰ و ۱۰۰۰ روی نمایشگرها نشان داده می‌شود که به ترتیب بیانگر نرخ‌های واقعی با یک صفر بیشتر هستند.

▲ رژیم صهیونی بامداد امروز حملات جدیدی به مناطق مسکونی غزه انجام داد. خودروهای نظامی رژیم در شرق شهر غزه آتش گشودند و کشتی‌های جنگی به سمت منازل فلسطینیان در شمال غربی نوار غزه تیراندازی کردند. چادرهای آوارگان در منطقه «المواصی» در رفح هدف شلیک قرار گرفت و چند فلسطینی زخمی شدند. همزمان ارتش اشغالگر از آغاز عملیات گسترده در اردوگاه «شعفاط» و شهرک «عناتا» در شرق قدس اشغالی خبر داد.

▲ سرلشکر محسن رضایی، دبیر شورای عالی امنیت ملی، با هشدار به آمریکا نوشت: «در روزهای اخیر، واشنگتن از موشک‌های جدید ایران هشدار واضحی دریافت کرده است.» وی تصریح کرد: «جنگ اقتصادی با ایجاد منطقه ممنوعه دریایی در سراسر خلیج فارس تا محدوده محاصره پاسخ داده خواهد شد.» رضایی تأکید کرد: «وضع عملیاتی علیه کشتی‌ها و پایگاه‌های نظامی آمریکا مورد بازنگری اساسی قرار گرفته است.»